

Агенција за пружање стручних услуга у пољопривреди
Подручна јединица Бања Лука

ЗЕЛЕНА (ЉЕТНА) РЕЗИДБА ВОЋА

Зелена резидба је врло важна помотехничка мјера нарочито значајна код бујнијих сорти у високо интензивним засадима густог склопа.

Задатак и циљ љетне или зелене резидбе је да из круне воћке уклони непотребне и бујне младаре и водопије. Они су до тог момента обавили свој циљ постојања, тј. повећавали прилив воде и минералних хранива из коријена у крошњу воћке.

Ако их не би смо уклонили у овом периоду бујне и јако развијене водопије и ластари би и даље трошили воду и храниве материје за свој развој а те материје би биљка много боље и сврсисходније искористила за раст плодова и диференцијацију родних пупољака за наредну вегетацију. Овај период је критичан за раст и квалитет плодова и на припрему за зимовање и следећу годину.

Такође се резидбом на зелено постиже и боља обојеност плодова (поготово сорти са црвеном бојом pokožице), као и боља заштита од биљних болести и штеточина (нпр.у крошњама бијних стабала долази до повећања влажности и бољих услова за развој нпр. кржаве ваши).

Зелена се резидба највише препоручује за бујније сорте које су калемљене на бујним подлогама (Глостер, Грени Смит, Јонаголд нпр. код јабуке) јер овим поступком им ограничавамо бујност и повећавамо родност.

Зелена резидба се треба обавити послјије завршетка активног раста што је обично крајем јуна и почетком јула (зависно од климатских услова и стадијума развоја воћке). Тада долази до диференцијације цвијетних пупољака за наредну сезону а такође се поклапа и са почетком сушног и топлијег периода вегетације.

Резидбу треба обавити у пажљиво изабраном тренутку, тј. правовремено и опрезно. Ако резидбу обавимо или прерано или прекасно она неће дати жељене резултате. Прерано уклањање може довести до кретања нових прираста из адвентивних тачака раста или спавајућих пупољака а прекасно неће утицати на развој нових родних пупољака за следећу годину. Такође, ако се уклони превише лисне масе може доћи до јаких сунчаних ожеготина на плодовима. Зеленом резидбом не би требало уклонити више од 30 % зелене масе на стаблу. Резидбом се уклањају водопије, потом бујни младари из врха крошње, сви младари који избијају под оштрим углом на проводници, као и све бујне младаре који нису потребни биљци, а који би се и онако уклонили зимском резидбом.

Интензитет резидбе зависи од бујности комбинације сорта/подлога и најинтензивније се орезују бујне сорте калемљене на бујним подлогама а код бујних сората на подлогама умјереног и слабог раста зелена резидба се своди на уклањање водопија и оних најбујнијих младара који расту унутар крошње и засјењују воћку.

Сорте које плодносе на кратком родном дрвету (мутанти "sprig" златног и црвеног делишеса код јабуке) и на слабо бујним подлогама се углавном и не орезују у љетној резидби. Оне се интензивније орезују у зимској резидби, тј. у мировању.

Зелена резидба се не би требала вршити ако температура ваздуха прелази 35° С.

Код младих воћака интензитет резидбе треба бити сведен на минимум, са избегавањем прикраћивања грана (сем кад је прираст изузетно слаб) и евентуалног проређивања сувишних и вертикалних младара. Код млађих воћака се врши и изолација вршног младара и уклањање изданака из коријена као и младара из доњег дијела воћке тј. будућег стабла (испод 40 - 50 см) а младари који се остављају за бочне гране се повијају у жељени положај. Угао под којим се повијају младари зависи од жељеног узгојног облика.

Такође се врше и други захвати у љетној интервенцији, а то су:

- Ровашење - на младарима се мало примјењује у производној пракси осим у периоду формирања узгојног облика на проводници кад се желе формирати превремена разграњења, а на проводници код старијих стабала се врши ако се појаве голе зоне да би се провоцирао раст прираста из спавајућих пупољака. Изводи се лаганим засијецањем коре изнад пупа да би смо добили нови прираст.
- Повијање и развођење младара – врши се у фази интензивног пораста младара. Може се вршити у више фаза, у почетку док су младари још зелени и неодрвењени се врши развођење грана чачкалицама, потом се гране повијају везивањем за наслон или за стабло као и качењем тегова за крајеве грана тако да би дошле у повољан угао у односу на проводницу. При извођењу овог захвата треба обратити пажњу да не долази до очењивања грана и изабрати тренутак извођења у складу са развојним стадијумом биљке, тј. те гране.
- Прекраћивање грана – се изводи у току вегетације у циљу смањења бујности стабла и изводи се у другом дијелу вегетације (јули и прва половина августа) јер гране прикраћене у овом периоду неће реаговати стварањем нових вегетативних прираста. Овим захватом се врши допуна зимске резидбе и неопходне поправке у крошњи. Код бујнијих стабала комбинација зимске и љетне резидбе успоставља добру равнотежу између раста и родности.
- Пинсирање младара – се изводи у циљу ублажавања конкуренције у расту између младара и користи се у вријеме формирања узгојног облика углавном. Ако се жели привремено зауставити раст младара врши се

одстрањивање његовог вршног зељастог дијела и тиме се његов раст зауставља на 15 - 20 дана. Овај захват се може поновити неколико пута у току вегетације а лако се изводи прстима или ноктом.

- Проређивање (очењивање) младара – подразумијева њихово потпуно одстрањивање чиме се стварају повољнији услови за развој и раст осталих младара неопходних за формирање крошње. Врши се прије одрвењавања базе младара кад се руком повлачењем у страну уклања читав младар и најбоље га је вршити кад је младар дужине 15-20 cm. Углавном се ради у вријеме формирања узгојног облика.
- Прекраћивање младара – подразумијева одстрањивање већег или мањег дијела младара. Ако се изводи у првом дијелу вегетације утиче се на његово разграњивање, тј. стварање превремених младара што омогућава бржу изградњу круне (или код неких сорти разграњавање доводи до маскирања плода и одржавања карактеристичне боје плода – Грени Смит), а ако се изводи у другом крају вегетације то позитивно дјелује на диференцијацију генеративних пупољака јер се зауставља вегетативни раст младара и може дјеловати и на смањење бујности воћке.
- Увртање (сукање) младара – најбоље резултате даје код шљиве и његовом примјеном се формирају добро развијени родни носачи у добром положају у односу на проводницу. Увртањем долази до повијања гране привременим прекидом спроводних снопића у кори младара.

Слика 1. Савијање гранчица чачкалицама

Слика 2. Резултат ровашења након 15 дана

Слика 3. Повијање грана алуминијумском жицом

Слика 4. Прикрађивање и превођење гране на бочну

Слика 5. Реакција гране шљиве на сукање

Слика 6. Развођење младара шљиве чачкалицама у формирању узгојног облика

Слика 7. Повијање грана теговима

Дипл.инг.пољ. Милован Ђуђић